

Baltic Seabird Project

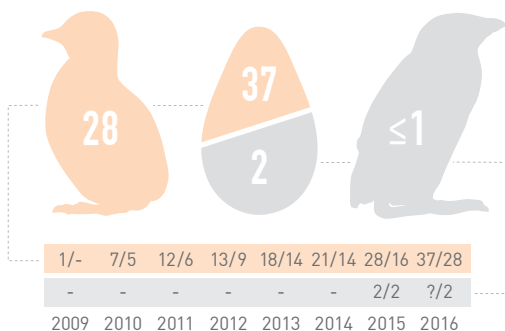
Verksamhetsrapport 2016

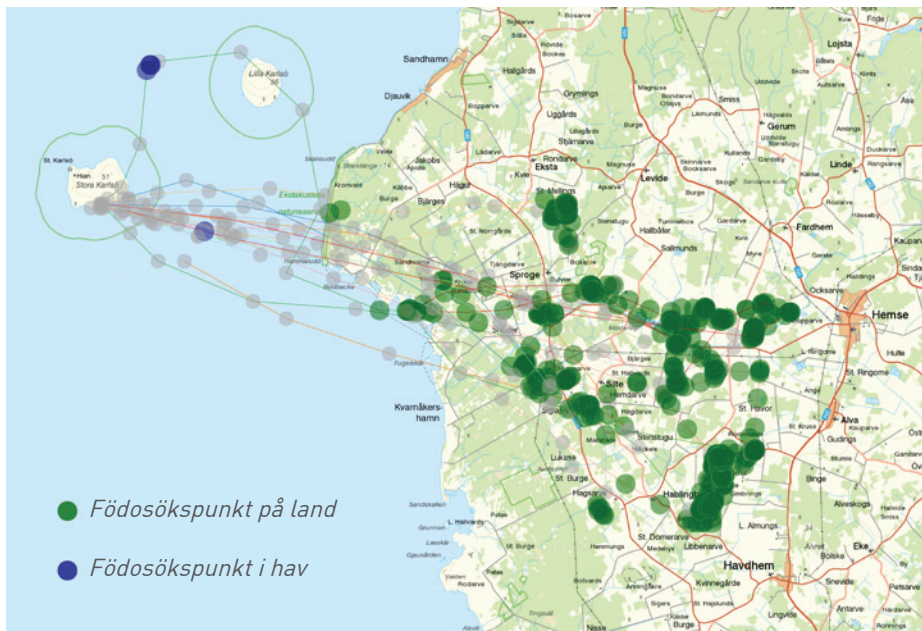
Turistfotografier som grund för ny forskningsmetod

Under mars 2016 publicerade BSP:s Jonas Hentati Sundberg och Olof Olsson en banbrytande artikel om antalet sillgrisslor på Stora Karlsö de senast 100 åren. Med traditionella forskningsmetoder är det svårt att undersöka långsiktiga förändringar eftersom det ofta behövs data från flera årtionden. Jonas och Olof utvecklade därför en ny metod som bygger på att analysera daterade fotografier av fågelbergen. Fotografierna till studien har samlats in från museer och arkiv, men till stor del också från allmänheten. Studien visade att sillgrisslorna blivit fler under nästan hela 1900-talet. Under 1960- och 1970-talen gick dock kolonin tillbaka, något som eventuellt berodde på de då höga halterna av miljögifter i Östersjön. Artikeln publicerades i den högt rankade tidskriften *Current Biology* och uppmärksammades därefter i media över hela världen, bland annat i *The Economist* och *Der Spiegel*.

Häckning på Auk Lab

Ägg / ungar av sillgrissla (orange) och tordmule (grå) på Auk Lab sedan 2009. Tordmule följs ej under hela häckperioden och häckningsframgången är därför osäker.

Födosöksrutter och positioner för födosök under försommaren för ett antal silltrutar från Stora Karlsö. Data (anpassad) från Isaksson et. al. 2016 samt kartunderlag från Lantmäteriet.

Karlsös silltrutar käkar mask!

På Stora Karlsö häckar flera hundra par av silltrut, vilket gör kolonin till en av Östersjöns största och viktigaste. Under ett flertal år har BSP studerat silltrutarnas förflyttningar och liv, framförallt genom att använda GPS-loggers. Dessa loggers berättar bland annat om trutarnas långa vinterflyttning till Afrika, men också om var de söker föda under häckningen på Stora Karlsö.

I maj publicerade BSP:s Natalie Isaksson och Tom Evans (m.f.) en studie i tidskriften *Movement Ecology* som visar att trutarna födosöker på land en stor del av försommaren. Under denna period gick mer än hälften av födosöksturerna till åkrar runt Hemse, mitt inne på Gotland! Under tidiga morgontimmar kalasade förmodligen silltrutarna på dagmask på de upplöjda åkrarna.

Silltruten i Östersjön har det inte så lätt, arten har gått tillbaka sedan 70-talet och finns numer med i ArtDatabankens Rödlista över hotade arter (2015). En orsak till att arter minskar i antal kan vara försämrad tillgång eller kvalitet på föda. För trutar och andra havsfåglar blir det då naturligt att undersöka förändringar i havet om man vill söka svar på populationsförändringar. Natalie och Toms studie visar nu att man även måste hålla ett öga på förändringar i jordbruket, i alla fall när det gäller silltrutarna!

Baltic Seabird Project - BSP

BSP startade 1997 och finansieras huvudsakligen av WWF Sverige och Stockholms universitet. Genom studier av havsfåglar söker projektet inblick i ekosystemet Östersjön och

dess arter. Projektet har sin vetenskapliga hemvist på Stockholms Resilience Centre vid Stockholms universitet, men har nära samarbeten med flera andra svenska universitet och bedriver också kontinuerligt samarbeten på ett

internationellt plan. Projektets fältstudier genomförs huvudsakligen på Stora Karlsö utanför Gotlands västkust. Verksamhetsrapporten 2016 är en sammanfattning av verksamhet och händelser före, under och efter fältsäsongen 2016.

Karlsögrisslor i både Finland och England!

Stora Karlsös sillgrisslor blir bara fler och fler och en del av fåglarna bestämmer sig för att flytta till andra häckplatser. Under sommaren har vi fått rapport om att en Karlsögrissla häckat på finska Aspskär och en annan på ön Inner Farne i England! Att det handlar om Karlsögrisslor vet vi tack vare att de är ringmärkta.

...och nytt åldersrekord, igen!

Förra året (2015) rapporterade vi att världens förmodligen äldsta kända sillgrissla siktats på Stora Karlsö. Fågeln var ringmärkt och genom att läsa av ringnumret med kikare fick vi veta att den var märkt på Stora Karlsö sommaren 1972. I år (2016) hittade vi åter fågeln i kolonin och kunde alltså konstatera att den överlevt ytterligare ett år - nu 44 år gammal!

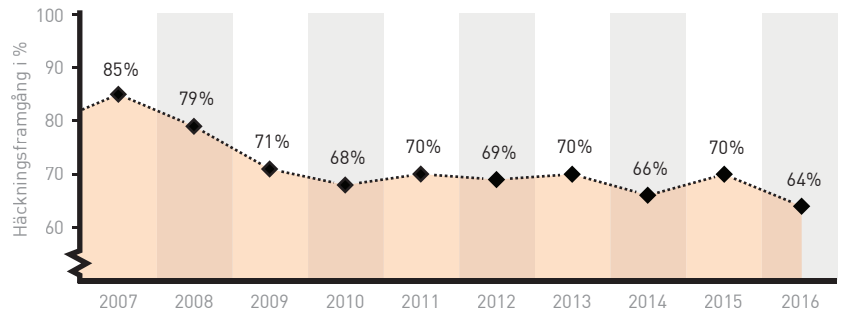
Stor hjälp gav stor grissling

Liksom sommaren 2015 gjorde vi 2016 en extra ansträngning för att märka så många sillgrissleungar som möjligt. Detta ger stora möjligheter till framtida studier och möjlighet att analysera bland annat sillgrisslornas populationsutveckling. Totalt ringmärktes 4474 ungar, något färre än 2015 (4937 st), men en bra bit över det vanliga målet på 3000 ungar. Utan hjälp från besökare och tillresta volontärer från bland annat universitetet i Lund, Uppsala och Stockholm, samt Havsfiskelabbet i Lysekil hade vi aldrig klarat detta. Vi vill därför rikta ett stort tack till alla er som gjorde detta möjligt! TACK!

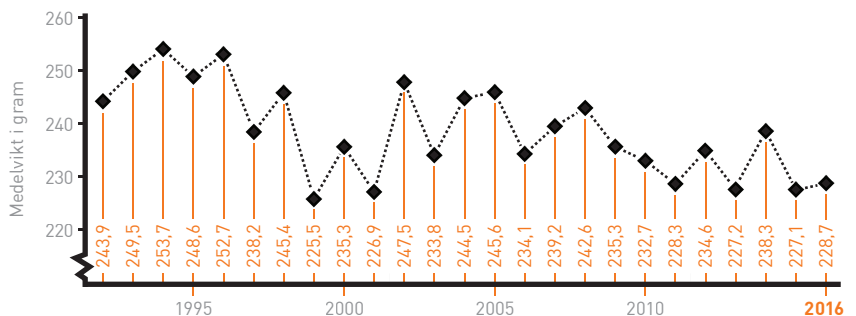

Mattias Klums team producerade film om sillgrisslorna och Östersjön.

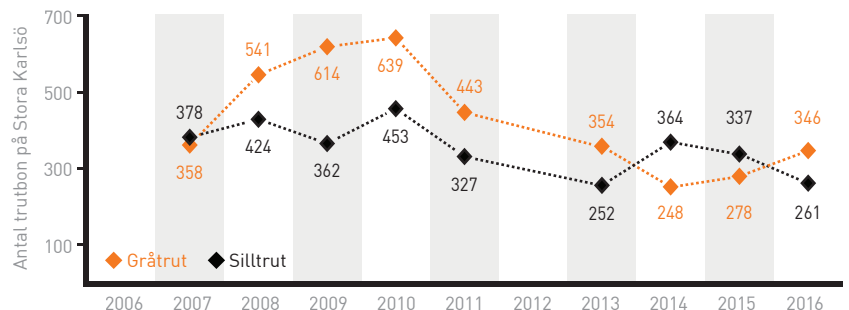
Redovisning av 2016 års fältdata

Häckningsframgång för sillgrissla. Resultatet för 2016 blev 64%, vilket baseras på dagliga studier av 154 par på sju naturliga häckhyllor (ej Auk Lab).

Medelvikt hos ringmärkta sillgrissleungar 2016: 228,7 gram.

BSP inventerar årligen gråtrut och silltrut genom boräkning. 2016 genomfördes detta 23/5 (gråtrut) och 2/6 (silltrut).

Utåtriktad verksamhet 2016

- För tredje året i rad bjöd BSP och WWF Sverige in politiker och beslutsfattare till Stora Karlsö i samband med Almedalsveckan. Länderna runt Östersjön står inför en stor utmaning där man gemensamt måste arbeta fram en hållbar förvaltning av ekosystemet Östersjön, och vilken plats kan då inspirera bättre än Karlsö?

- Under våren 2016 lanserade BSP en ny hemsida, full med bilder, information och vetenskapliga publikationer. www.balticseabird.com

- BSP har presenterats i föredrag både på och utanför ön, och fältstationen har haft besök av Mitt i Naturen, barnprogrammet Djur med Julia, tysk TV och Mattias Klums filmteam, som även filmade på ön 2015. Biotopias radiopodd besökte grisslingen. Har inte du kommit till oss, kommer vi till dig!